

## REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

## ABONAMENTUL

Pe un an .. .. . 24 cor.  
Pe jumătate an .. .. . 12 "  
Pe 1 lună .. .. . 2 "M-rii de Duminecă pe an 4  
coroane.Pentru România și America  
10 coroane.Pentru România și străinătate  
pe număr de zi pe an 40 franci.

## ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

## INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima  
dată 14 bani; a doua oară  
12 bani; a treia oară 8 bani  
de fiecare publicație.Manuscrisuri nu se  
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

# TRIBUNA

## HOCK.

(\*) Iată tipul jezuitului, cu toate virtuțile și viciile.

Cult, vorbind mai multe limbi, — însușiri cu ajutorul cărora între unguri și-a fixat o poziție fără să fi săvârșit vre-o faptă deosebită. Prin plimbările lui în străinătate a știut face să se acrediteze acasă credința că are »legături mari« și se pricepe la »frumoasele arte«. În felul acesta i-s-au urcat acțiunile în partidele politice și intrare și-a făcut în saloanele aristocrației maghiare, ba trece drept protector al — artiștilor. Darul oratoric și l-a dus la — bursă făcându-se orator ambulant, vorbind și predicând acolo și atunci, unde și când s'a așteptat la răsplată ori la vre-un favor.

În viața preoțească e reclamagiu, cum nu mai este altul în țară și în alergarea lui după — episcopie a ajuns proverbial.

Tocmai de aceea, în politică n'a avut stabilitate, ci s'a tăvălit prin toate partidele. A debutat făcând opoziție crâncenă tiszaiștilor, ceea ce nu l-a oprit ca să facă temenele lui Tisza, când acesta ajunsese prim-ministru. A părăsit apoi pe »idolul« Apponyi și s'a dat cu Bánffy când credea că acesta ajunge iar la putere și se vorbea că Apponyi nu o să fie în veci ministru. Când a căzut însă Bánffy și norocul l-a favorizat pe Apponyi, »convingerea« l-a legat iarăși de vechiul »idol«, pe care are să-l părăsească însă când va vedea că nu-l face nici măcar — canonic!

Iată tipul care a îndrăsnit să se năpustească ieri asupra reprezentanților autorizați ai poporului român, iată reverendisimul pe care guvernul îl trimisese »cortez« la alegerea dela Bocșa, iată cine dă alor noștri lecții, iar ungușilor informațiuni asupra situației românilor. A văzut români având la spate droaia de jandarmi, vorbește de sufletul poporului nostru, când bine știe mijloacele mizerabile folosite pentru coruperea cetățenilor alegători, și drept concluzie dă rețeta rezolvării chestiei naționale: ștergerea legii de naționalități, dripirea în picioare a tot ce nu vrea să fie cu trup și suflet — maghiar.

Iar strânsura din dietă îl aplaudă și oratorul de răspântie e înconjurat de laudele convenite numai bărbaților de stat, cari au prestat servicii neîndoioase.

Are dreptate »Függetlenség«, care mai alaltăieri numea dieta ungară — *parlamentul minorilor!* Într'adevăr, numai între minori pot s'ajungă »celebri« toate secăturile, numai între orbi, chiorul poate face pe grozavul!

Și câtă perversitate și nerușinare, când argumentează: că n'au fost peste o mie, cât afirmă deputatul român Brediceanu, ci numai șase sute jandarmi la Bocșa, și — în definitiv — bine a fost că s'au trimis, ca să pună astfel capăt »agitațiilor criminale« ale — naționaliștilor, cari, vezi Doamne, fac politică din interes personal,

altruști și desinteresati sunt numai el: Hock și Weiss!... Advocatul român »ju-poaie« când apără pe frații săi, marinimoși sunt numai advocații unguri, ovrei și rene-gații tuturor neamurilor cari se stabilesc pe satele române numai de dorul nemărginit d'a ajută țărâtimea română!

În parlamentul din Budapesta s'au rostit multe vorbiri violente și nedrepte la adresa românilor, dar ceva mai abject și mai cinic nu ni-s'a dat să citim.

Poporul român nu va sucumba însă nici de săgețile veninoase ale jezuitului Hock. E mai sigur, că îmbătăta cu astfel de păreri și principii, obștea maghiară alunecă tot mai mult pe panta dela care naționalitățile d'atâta amar de vreme vor s'o abată.

Tot așa: calculatul atac, ori cât e de pervers, n'are să atingă încrederea pe care poporul român a pus-o în deputații sei, ci dinpotrivă: cu cât mai mult îi vom vedea țintă de atac al politicianilor de pânura lui Hock, cu atât mai tare ne vom grupa pe lângă ei și putere le vom da nu numai să reziste, ci să măture din cale pe »streber«-ii aruncați la suprafața politicii ungurești de inconștiența minorilor din parlament.

**Libertate de presă în Croația.** S'anunță din Viena, că banul Croației, contele *Pejačevics* a fost primit în audiență la M. Sa. Banul a cerut aprobarea prealabilă pentru mai multe proiecte de legi, între cari este și *noua lege a presei, care sistează cenzura.*

## Chestia bisericească - națională în Turcia.

De Teodor Filipescu.

## III.

Politica înțelegerii româno-grecă a fost una din cele mai mari greșeli, pe care a făcut-o neamul nostru, fiindcă nu poate fi nici o vorbă despre o acțiune comună greco-română. Mă mărginesc numai la cuvintele marelui savant și diplomat S. Novacovici (op. cit. p. 69): »Politica nu se face cu fraze, fie aceste cât de frumoase și atrăgătoare, ci cu fapte, și chiar și cu fapte nebune, și cu virtutea, care permite să se vadă toate așa, cum e în adevăr«. Astăzi ar putea avea politica înțelegerii româno-grece, numai atunci valoare, dacă baza ei ar fi nu numai aplanarea conflictului în turcia, ci și concesiuni naționale pentru românii din Grecia.

Lipsa de generositate la greci, care a cauzat lupta națională cu cuțitul și revolverul în Turcia, va aduce cu sine, peirea sau cel puțin slăbirea Greciei. Lipsa de generositate a grecilor a cauzat conflictul între România și Grecia în vara anului 1905. Sultanul Abdul-Hamid dăruind prin iradea din 10 Maiu 1905 supușilor săi români acele drepturi, de care se bucură celelalte naționalități creștine din împărăția lui, a făcut pe grecii din Atena româno-fobi, pentru că prin românii din Turcia e pus programul grecesc de a reînființa împărăția bizantină în limitele ei de pe urmă, stăvilă. De ar simți grecii dela Atena ceva putere, ei ar fi dat imediat în acela, care le-a pus piedică, adevărat în padișahul din Ildiz. Dar fiindcă au pățit rău în anul 1897 cu acest vecin, au pornit o tactică contrară, lovind în românii, supuși fideli otomani, cari nu vreau să mai țină la programul atenian.

De atunci, adevărat aproape doi ani, îngrozește mercenarii greci populațiunea românească din Turcia Europeană. Au nimic atâtea suflete nevinovate, au ars biserici, școli și case românești, au nimic materialmintea pe atâția bieți români în bestialitatea lor, ca să-și descarce năcazul și să bage spaimă în frații noștri.

Până astăzi nu s'a găsit un singur grec, care să fi zis aceluia dela »Helenismos«, că nu e frumos a persecuta un popor de aceeași religie pentru că ține la națiunea și limba lui. Nici un grec nu s'a găsit în Fanar, care în numele bisericii s'ar fi plecat drepturilor unui popor, din contră d'acolo s'a inspirat ura și persecuțiunea contra românilor. Au ars cărțile bisericești române, și au spus, că biserica e numai grecească, și că a preamări pe D-zeu în românește înseamnă a-l hulii. Și totuși preoții români au suportat toate aceste și au rămas pe lângă biserica grecească și limba românească. Nici astea nu le-a fost destul aceluia din Fanar, ci au lovit cu anatema pe preoții români, cari au slujit în limba românească.

România, care a câștigat susnumitele drepturi pentru frații noștri din Turcia, a provocat așa zicând ura grecilor, ce nu era în intențiunea ei nici decum, ea stă acuma la o răspântie, neștiind încotro. România nu trebuie să uite, că turcii se țin totdeauna, după cum s'au ținut; lor nu le pasă de mișcările creștine, și țin pe toți creștinii ca pe inimicii lor. Turcilor le convine mai bine, dacă creștinii luptă între ei. Părerea, că turcii sunt proști e falsă, din contră »turc prost nu există.« Aceasta o dovedește și proverbul la sârbii din Bosnia: »Turcul prinde iepurile din carul cu boi«. Și d'acea e sigur că lupta națională bisericească cu cuțitul și revolverul în mână va veni în fine de capul naționalităților din Turcia. Politică turcilor se servește tot așa de dibaciu de principiul: împarte și domnește.

E vorba deja de un an de împăcarea cu grecii. S'au făcut multe intervenții pe lângă Sublima Poarta adevărat indirect la Fanar. Și aici se arată românii, că sunt naivi, căci din pășaniile de până acuma se pare, că n'au învățat nimica. O înțelegere fără sinceritate nu poate fi, nici se poate ajunge fără baze reale și sincere. Nu știm ce face politica înaltă, dar credem, că ar fi logic și bine, că în conflict cu grecii să căutăm a ne răzimi pe albanezi și turci. E nevoie să se alieze doi contra unui al treilea, pentru că atunci va scade al treilea ceva din preț și se va coborî la măsura cuviincioasă.

Luptele politice din țara liberă aduc și în fotoliurile ministeriale din București și în acele a reprezentanților țării, bărbați necapabili. La alegerea lor nu se pune pond, dacă sunt apți pentru lucru, ci se ține act de alte momente succesorii. D'acea se și întâmplă că un domn ca S. Greceanu e numit de conzul la lanina, să apere neamul românesc din Epir. Până când conzului greci vorbesc ziua la amiază cu bandiții grecești, conzului românesc Greceanu se jenează să vorbească cu institutorii români. Pentru cauza română se cer bărbați culți și naționaliști mari ca reprezentanți ai României în Turcia, cum e d. e. dl consul Penescu în Bitolia. Mai departe se cere dela conducătorii politici, să cunoască și obiceiurile țării și a populațiunii, cu care au de a lucra. La acest loc nu pot întrelăsa a aminti unele principii pe cari trebuie să le cunoască cei de sus. S. Novacovici un vechiu ambasador sârbesc în Constantinopol scrie în cartea sa: 1)

»În Peninsula Balcanică e caracteristică că se prețuiește și tocmește mult, obiceiuri aristocratice nu există acolo. Cine nu se teme de preț și se lasă în târguială, se tocmește de multe ori, și atunci când nu se gândește. Cine se mănăie, că i-s'a cerut mult, sau că i-s'a dat puțin, acela nu sfârșește nimic.« Iar la pag. 386 zice:

»În acest secol dominează mai mult socoteala

1) Balkanska Pitanja, Belgrad 1906 p. 312.

decât eroismul, și acela merge spre peire, care nu vrea să socoată.»

La pag. 440 zice:

»A fost natural că Serbia a cerut emanciparea de marea biserică și de administratorii ei. Miloș (principele sârbesc) s'a dus la Fanar, s'a tocmii și s'a înțeles și a rescumpărat Serbia cu toate, că după ferman s'a părut, că această nu trebuie să se facă.»

Și de atunci până acuma Simonia a ajuns în floare la Fanar.

Fără școală nu poate fi cultură națională, așadar nici chestia națională românească în Turcia nu poate progresa fără aceste instituțiuni. În Turcia are după obiceiurile înrădăcinate dela început și după vederi, acela școala, care are și biserica. Din lipsa de biserică națională a și pierdut neamul românesc alătea elemente prețioase.

Știm, că sv. Sava prin biserica autocefală a infiltrat iubirea pentru națiunea sârbească.

S. Novacovici!) zice în cartea amintită la pag. 426:

»Biserica îngrijește în Turcia nu numai de chestiunile religioase, ci lucră și ca judecătorie civilă în toate conflictele, cari izvoresc din participarea ei. Conflictele în căsătorie, în cât privește zestrea și întreținerea, aparțin judecătoriei bisericești. Drepturile de testament și a moștenitorilor se leagă de judecătoria bisericească, pentru că ultima voie se ține de un act religios. Chestiile culturale sunt obiectul grijii bisericii. Acela, care n'are biserică independentă în Turcia, n'are nici cultură, sau o așteaptă ca milă dela acela, care are biserică independentă în mână. Vezi și legea statului turcesc despre instrucțiunea publică din an. 1872, care a apărut numai în limba turcească, dar pe care o recomandăm cercurilor competente. Această lege e puțin cunoscută în împărăția turcească.

Cu drepturile pe care le dă legea aceasta se poate face mult pentru ortodoxim. Prin întrebunțarea acestor drepturi pentru diferite naționalități, cari s'au aflat sub administrația patriarhatului din Constantinopole, se poate mai bine măsura cât devotament a arătat biserica ecumenică pentru datorințele ei ecumenice, și cât a păcătuit prin exclusivismul grecesc, lucrând numai pentru folosul conaționaliilor săi, aceea ce a trebuit să lucre în folosul tuturor ortodoxilor fără diferență». Drepturile acordate Românilor de către sultanul Abdul Hamid trebuie să le recunoască pa-

!) Trebuie să amintesc că di S. Novacovici e unicul savant sârbesc, care în scrierile sale ne numește cu numele »român,« și pe românii din Turcia îi numește »români macedoneni« sau »români de sud« și numai pentru orientare pune pe lângă »român« ici-colo în clamară »Țințar«. Numele »Valah« nu îl scrie nici odată. Aceste le-am amintit fiindcă savanții imparțiali sârbești afară de Novacovici nu există.

triarhul din Constantinopole, și d'aceea pentru că românii au drept chiar la biserica antochfeală din Ohrida, pe care a șters-o Fanarul cu ajutorul turcesc.

Patriarhatul ecumenic trebuie să se decidă a porni pe un drum mai bun, să vadă că spărtura în biserică (prin înființarea exarhatului bulgar) a devenit numai din greșelile proprii. Și dacă nu se vor îndrepta greșelile și spărtura bisericii va deveni mai mare. În patriarhatul ecumenic trebuie să se știe odată, că ecumenic nu înseamnă grecesc; și că alte sunt datorințele societăților patriotice a naționalității grecești și alte datorințele patriarhatului ecumenic. Patriarhatul e dator să fie pentru toți credincioșii fără considerație de naționalitate, asemenea. Patriarhatul nu e exclusiv grecesc, ca să stăruiască numai pentru trebuințele naționalității grecești. Exclusivismul grecesc în patriarhat e un simplu abuz.

## Regularea salariilor învățătoresți.

Ministrul de culte și instrucțiune publică contele Apponyi Albert a depus ieri pe biroul Camerii două proiecte de lege referitoare la îmbunătățirea salariilor învățătoresți. Unul privitor la învățătorii de stat, altul privitor la învățătorii confesionali.

Proiectele ministrului sunt pline de dispozițiuni cari calcă drepturile autonome ale confesiunilor ca susținătoare de școale. Vicleanul ministru le lasă doar dreptul să plătească, încolo el se instăpânește pe deplin în școala altuia.

Vom reveni, asupra acestui nou atac îndreptat contra școalelor noastre. Aci arătăm numai proiectul referitor la salariile învățătorilor confesionali.

### Salariile.

Salariul fundamental anual al învățătorilor ordinari comunali ori confesionali, în comunele cari aparțin clasei I și II de chirie, se fixează la minim de 1200 cor., în comunele aparținătoare clasei III la un minim de 1100 cor., în celelalte comune la 1000 cor.

În afară de salariu fiecare învățător ordinar are dreptul la locuință cinstită, în natură (cel puțin două odăi, culină și alte accesorii indispensabile) o grădină de cel puțin 1/4 de jug. ori o sumă corespunzătoare pentru aceasta.

### Quinquenale.

Quinquenalele învățătorilor comunali și confesionali se fixează în următoarele:

După un serviciu de 5 ani	200.— cor.
» » » 10 » din nou	100.— »
» » » 15 » » »	100.— »
» » » 20 » » »	200.— »
» » » 25 » » »	200.— »
» » » 30 » » »	200.— »

Quinquenalul acesta nu poate fi socotit în plata fundamentală.

### Emolumente.

Leașa învățătorului, poate fi și în viitor ca pân'aci în afară de bani gata, și în emolumente în natură, cu o restrângere însă. Plătirea în emolumente a salariului învățătoresc se poate promite numai în cazul când aceste se strâng fără intervenția învățătorului și se plătesc la termen așa că ultima lor rată să i-se administreze învățătorului mai târziu la sfârșitul lunii Noembrie.

Dacă susținătorul de școale n'ar împlini aceasta, ori dacă emolumentele naturale n'ar corespunde calității în mediu a recoltei atunci este dator în locul emolumentelor în natură, a plăti suma corespunzătoare în bani gata.

### Plata de cantor.

Acolo unde învățătorii confesionali săvârșesc și funcțiuni cantonale, plata specială ce o primesc pentru această funcțiune, este a se socoti în plata învățătorescă, ceea-ce se va lua tot așa în socotință și la îndreptățirea la pensie.

### Ajutoare de stat.

Susținători de școale, atât comunale, cât și confesionale, sunt obligați a întregi salariile învățătorilor lor la minimul prevăzut în §§-ii 2—3 a acestei legi, în decurs de trei ani dela intrarea în vigoare a acestei legi și anume mai târziu până la 30 Iulie 1910.

Încât n'ar putea-o face aceasta, din pricina sărăciei lor constatată în sensul dispozițiilor §-lui 15, sunt îndatorați mai târziu până la 30 Septembrie 1910 a recurge pentru întregire de stat la ministrul de culte și instrucțiune publică.

Pe seama acelor învățători, cari corespund cerințelor acestei legi, susținătorii de școale pot solicita ajutorul de stat imediat după intrarea în vigoare a legii. În vremea aceasta de tranziție de 3 ani, susținătorii de școale, nu sunt îndatorați decât la obligamentele art. XXVI din 1893, pentru a căror întregire li-se lasă intervalul până la 30 Septembrie 1907.

### Condițiunile.

Sunt multe de tot. Fiecare școală și fiecare învățător, fără considerare dacă este ori nu ajutat de stat, sunt datori a cultivă în sufletul copiilor dragostea și alipirea către patria ungară. Toată

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEL»

## CORBEIU.

### PARTEA II.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

Corbeiu se uită ca speriat din somn la el.

»Eu!? — asta care stau înaintea ta!? — grăi dânsul. — Eu sfeștanie în casa mea!?«

»Stați! — strigă Doamna Fireanu. — Stați, că le descurc eu toate. — Eu am adus pe popa, eu l'am pus să facă sfeștanie, eu pentru mine și pentru sufletul meu.»

Pornită odată, ea le spuse apoi, cum s'a dus la preuteasa, ca să ceară plapome și perini, cum i-a spus preuteasa, că nu e sfințită casa și cum ea, femeie cu frica lui Dumnezeu și nedepinsă a dormi în casă nesfințită, s'a sbătut toată noaptea în culcușul ei. Nu li-a mai spus fără îndoială și prin câte-a trecut, ce-a visat și cum se simțea dimineața, căci acestea o priviau numai pe ea.

»Și popa e popă, — urmă ea, — fie unit, fie neunit, tămăia e tămăie, darul e dar, sfeștania e sfeștanie: am luat pe cine-am găsit, și-a fost bine, că de atunci dorm bine.»

Corbeiu nu prea avea de ce să râdă nici acasă la el, nici la Plopiș, și n'ar fi putut să-și aducă aminte, când a mai râs: acum râdea din toată inima.

»Uite, — grăi dânsul, — așa zic și eu: popa-i popă — fie el de ori-și-ce lege și puțin îmi pasă,

dacă-mi face ori nu-mi face sfeștanie, că eu rămân tot cel ce-am fost.»

»Bine, Doamnă, — zise Huțanu. — Eu te cred, că tot una ți-e: știi însă, că n' dată-ce vestea a fost dusă la Blaj, parohia i-a fost dată lui Ciobanu.»

»Asta nu se poate! — strigă doamna Fireanu, — Așa fără nici o cercetare.

»S'a făcut cercetare, — o ntrerupse Huțanu, — și s'a adevărit, că popa neunit a făcut sfeștanie în casa lui Corbeiu.»

»Se vede, că tot bărbați sunt și popii, — grăi doamna Fireanu plină de amărăciune. — Degeaba poartă haină lungă! — Am să mă duc eu să vorbesc cu dânsii, — adăugă luându-și avânt.»

»Ba lucrul acesta te rog să nu mi-l mai faci, — stăruia Corbeiu.

»Dar nu D-tale ți-l fac, — răpunse ea. — Eu am încurcat lucrurile și tot eu am să le și descurc. — Uite, — urmă ea, — Dumnezeu îți arată calea în care ai să pornești. Dacă nu se întâmpla aceasta, nu-mi venia, poate, gândul cel bun. Ce mă tot milogesc eu când la unul, când la altul, ca să mă tot amâne de azi pe mâine!? — Dacă mă duceam dela început eu însa-mi la Blaj, azi pânea-mi era și dospită, și coaptă. Am să mă duc, și să nu-mi mai ziceți pe nume, dacă nu iau parohie, fie aiurea. — O iau, că fără de ea nu plec.»

Aceasta, după cele ce pățiseră, o credeau amândoi; pe când însă Huțanu se bucura, că scapă el, dacă se duce ea însași, Corbeiu nu se putea și nu se putea împăca cu gândul, că ea să plece chiar acum.

După toate cele petrecute ținea la Lucia — nu pentru-că era fiica Elvirei, ci pentru-că era nepoata doamnei Fireanu, pentru-că era orfană, pentru-că era cum o știa el. Nu, acum nu se mai puteau face lucrurile în pripă. Avea și el drepturile lui, și cine are drepturi are și datorii: el trebuia să se ncredințeze mai nainte, dacă Lucia în adevăr voiește, dacă ea ține la tinărul acela, dacă el e, ori nu vrednic de dansa. Lucrurile trebuiau neapărat să se amâne.

»Da, doamnă, — grăi dânsul cu glas limpede, aproape duos, — aveți toată dreptatea; cel mai cumințe lucru e să mergi d-ta însași. Eu te rog însă să n'o faci aceasta acum, ci peste câte-va zile după-ce vă veți fi întors cu Lucia la Cluj.

»Nu cumva ți-e greu s'o ții la d-ta, până-ce mă ntorc eu, — întimpină ea înșepată. — Am s'o iau și pe ea cu mine!«

»Asta chiar mai puțin, doamnă, — stăruia dânsul. — Nu-i șade bine unei fete tinere să fie purtată de ici până colo în asemenea împrejurări, și, pe cât o cunosc eu, ea s'ar simți jignită, dacă lumea ar afla de ce s'a dus la Blaj. — Ai, te rog, încă puțină răbdare.»

»Am răbdat destul, — răspunse ea scurt, hotărât, neînduplecat. — Prea stau toate n' loc: să le mișc!«

»Corbeiu iar era cuprins de simțământul, că-i sunt zadarnice silințele.

»Atunci tot e mai bine să rămâe la mine, iar eu am să te aștept aici, — grăi dânsul. —

»D-voastre facți ce vreți! — îi zise ea. —

(Va urma).

instrucția trebuie să fie străbătută de aceasta. drept semn extern, fiecare școală, fără osebire de caracter, trebuie să aibă pe frontispiciu, cât și în salele de învățământ emblema Ungariei, pe păreți trebuie să fie tablouri cu motive istorice ungurești, iar la sărbători naționale trebuie să arboreze steagul tricolor cu emblema ungară.

O sumedenie de delictive patriotice, neprecise, vagi, prevede proiectul cu tendințe de a face din învățator o uncălă a guvernului și a organelor sale.

## † Generalul Iacob Lahovary.

«Conservatorul» din București a apărut încadrat în negru. Într'un duios primarticol aduce elogiul memoriei generalului Iacob Lahovary. Intre altele, scrie :

«Ca savant, era o podoabă a Universității, prin cunoștințele sale în materie de matematici superioare. Cursurile sale de matematică la școala militară și de calcul infinitesimal la facultatea de științe, puteau servi de model.

Ca militar, răposatul general era privit ca unul din oficerii nostri superiori cei mai de frunte. Ca atare, el a luat parte activă la războiul nea-tărării în care s'a distins într'atât, încât a primit cele mai înalte onoruri pe însuși câmpul de luptă.

Marele general rus Tottleben, vorbind de dânsul, zicea : Vous avez là un officier de grande envergure. (Aveți într'ânsul un oficer de mare valoare). Chiar adversarii săi au recunoscut acest adevăr ; cine nu știe cum Ion Brătianu aprecia eminentele calități ale generalului Lahovary, neprecupețindu-i laudele și manifestațiile de dragoste.

M. S. Regele n'a pierdut nici un privilegiu de a arăta răposatului toată încrederea și înalta sa favoare.

Atât în cestiunea fortificațiilor Bucureștilor și ale liniei Focșani-Galați, cât și aceea a armamentului infanteriei, generalul Lahovary a jucat un rol de căpetenie, înzestrând țara cu mijloace de apărare și ridicând valoarea armatei.

În armată memoria răposatului va rămâne nesterasă ; el a putut să aibă adversari, dar n'are dușmani. Ori-cine l-a cunoscut, ori-cine s'a apropiat de dânsul, a putut aprecia calitățile sale de om, de camarad ; avea o inimă de aur ; chiar atunci când temperamentul său cald și energic îl îndemna la măsuri severe, totuși bunătatea sa de inimă și firea sa nobilă de gentilom îl făceau să atenuze loviturile date din spirit de disciplină și de datorie.

În cariera sa politică, generalul Lahovary a fost întot-d'una un stâlp neclintit al partidului conservator, lucru ce de altminterlea era în tradițiile familiei sale.

Privitor la rolul jucat în campania dela 1877—78, de generalul Lahovary, se dau următoarele amănunte :

Brigada Formac, însoțită de artilerie execută trecerea la Nicopoli pe vase și ocupă pozițiunile în cari fu așezată de maiorul Lahovary, în luna August până la căderea Plevnei.

Așezarea avant-posturilor în așa mare apropiere de lagărul întărit, dete loc la un atac de noapte din partea vrăjmașului, care fu respins, și primul prizonier turc s'a făcut cu această ocaziune.

Intors la cartierul general, maiorul Lahovary, arată că participarea la o acțiune tactică, ofensivă contra Plevnei era imposibilă, de pe malul stâng al Vidinului ; operând în această zonă, rolul armatei române se mărginea la o expectativă strategică, fără legătură cu armata aliată. Pe de altă parte, comandantul rus cerea o cooperare imediată spre a putea, în caz de succes, termina campania chiar în aceea toamnă. La cartierul general român se obiectă dificultatea schimbării de operație, care atrăgea după sine strămutarea podului dela Corabia la Nicopoli.

Un mare consiliu fu convocat la Corabia, sub președinția Domnului Carol I, față fiind ministrul de războiu și comandantii de divizii. Maiorul Lahovary chemat la acest consiliu, susținu că operațiunea se putea executa fără primejdie și arată metoda de marș ce trebuia urmată. Consiliul de

războiului aprobă mișcarea, ceea ce produse demisiunea șefului de stat major general.

Armata română trecu Dunărea pe podul dela Corabia și se îndreptă apoi spre a da mâna cu corpurile ruse de sub Plevna, cari deveneau acum armata de vest ruso-română, sub comanda domnitorului Carol I.

Trupele erau încă în marș, când comandantul armatei române primi ordin de a lua dispozițiuni spre a ataca lagărul întărit de zona Nord.

Ajutat abia de doi ofițeri, dispunând numai de o hartă informă, ridicată în grabă de stat-majorul rus, și la distanțe mari, pe un teren greu și necunoscut, maiorul Lahovary, luă însă imediat toate măsurile pentru sosirea trupelor în pozițiunile, de unde avea a începe atacul.

Trecerea la Corabia începuse la 20 August și deja se trăgeau primele lovituri de tun.

În tot timpul asediului, până la căderea Plevnei, maiorul Lahovary a avut direcțiunea tuturor acțiunilor. A luat măsurile relative la lupte, la întăriturile liniilor noastre de investiment, atât de laudate de generalul Tottleben, la stabilirea comunicațiunilor. A luat încă direct parte la atacuri, și a fost dat în ordine de zi, primind medalia Virtutea Militară, pentru acte de devotament și curaj săvârșite, la atacul sânger de la 6 Septembrie, când au pierit lângă dânsul doi ofițeri ai cartierului general, cari îl însoțeau.

La căderea Plevnei, serviciile sale au primit cea mai deosebită recompensă ce se poate acorda unui ofițer : înaintarea pe câmpul de luptă ; îi s'a conferit gradul de locot-colonel. Decretul de înaintare este însoțit de un raport special al ministrului de războiu, Ioan C. Brătianu, prin care se menționează înaintarea pentru servicii însemnate.

### Doliul Parlamentului.

La Cameră. Ședința dela 21 c. se deschide la orele 2 jum., sub președinția d-lui președinte Gr. Triandafil.

D. G. Gr. Cantacuzino, șeful partidului conservator și președinte al consiliului, vădit emoționat, rostește următoarele cuvinte :

#### Domnilor Deputați,

O veste dureroasă a străbătut ca un fulger ieri seară Capitala țării.

Generalul Lahovary s'a stins în Paris, în urma unei crude operațiuni, lăsând în sufletele noastre amărâte, jalea regretelor nesfârșite.

Generalul Lahovary era un fruntaș iubit de noi toți. Putem zice că în lupta hotărâtă a vieții politice puțini oameni s'au asemănat cu dânsul.

Amic leal, conservator convins, luptător fără seamăn, generalul Lahovary lasă în mijlocul nostru, prin disparițiunea sa, un gol ce nu se va umplea niciodată, iar partidul conservator perde într'ânsul un stâlp puternic și o inteligență superioară.

Cu durere și cu întristare plângem cu toții pe ilustrul dispărut și țara întreagă se va asocia cu durerea noastră cumplită, căci generalul Lahovary a știut în toate împrejurările să apere cu devotament și cu iubire interesele superioare ale patriei și ale neamului românesc.

D. P. P. Carp, în numele opoziției junimiste, se asociază la regretele exprimate, pentru moartea generalului Lahovary, căruia țara îi va păstra recunoștință pentru serviciile aduse.

D. Ion I. C. Brătianu, face o declarație identică, în numele partidului liberal.

D. Gr. Triandafil, președintele Camerei, aduce în cuvinte mișcătoare elogiul ilustrului defunct și ridică apoi ședința în semn de doliu.

La Senat. Ședința se deschide la orele 3 sub președinția d-lui Th. Văcărescu.

Pe banca ministerială : d-nii Gh. Gr. Cantacuzino, general Manu, Take Ionescu, C. Disescu, D. Greceanu și I. Grădișteanu.

Dl Gh. Gr. Cantacuzino, președintele consiliului : Domnilor senatori, cu inima sfâșiată de durere împărtășesc : Onor. Senat, pierderea dintre noi a ilustrului general Lahovary. Iubit și stimat de toți, generalul Lahovary ne părăsește în floarea vârstei și în puterea inteligenței sale superioare. Jalea care ne cuprinde inima e adâncă și golul pe care l' lasă printre noi ilustrul răposat nu se va putea umple curând.

Fie ca viața lui de conservator hotărât, de amic devotat, de luptător fără seamăn pentru

apărarea cauzei conservatoare, să serve de exemplu tuturor conservatorilor, pe care doresc din inimă să imite și să-l semene.

Dl general Leon : Domnilor Senatori, moartea prematură a ilustrului militar generalul Lahovary a lovit în mod dureros armata întreagă și în special veteranii ofițeri, cari s'au luptat alături cu el pe câmpiile sângerate ale Bulgariei, în războiul independenței.

Generalul Lahovary, ca militar și ministru de războiu în trei rânduri a luat parte la cele mai mari acte de reformă ale armatei.

Armata îi va fi etern recunoscătoare. Noi nu vom uita nici odată pe acest bun amic și camarad, care în totdeauna a fost lângă noi. Din partea armatei și a veteranilor aduc profundele mele condolențe familiei îndurerate și asigurarea că memoria sa va fi eternă printre noi.

D. C. Olănescu : Moartea nemiloasă care a răpit pe generalul Lahovary, n'a lovit numai pe dânsul, ci țara întreagă e îndurerată.

Propune ca guvernul să intervină pe lângă familie, ca înmormântarea generalului Lahovary să se facă pe cheltuiala statului.

D. M. Ferekyde : Acum 10 ani în Cameră am fost însărcinat să aduc omagiile partidului liberal pentru moartea lui Alexandru Lahovary. Azi tot eu aduc omagiile partidului liberal și ne asociăm cu toții la doliul partidului conservator.

D. N. Economu aduce elogiul memoriei generalului Lahovary care ca profesor, ca militar pe câmpul de luptă, a lucrat la binele țării. Generalul Lahovary a fost decorat pentru faptele sale de bravură.

D. Economu propune să se facă un bust care să fie așezat în Senat, spre a-i fi veșnică memoria.

Senatul aprobă.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat zice, că clerul ia parte la durerea generală pentru pierderea generalului Lahovary și clerul se va ruga lui Dumnezeu pentru el.

D. general Th. Văcărescu : aduce de-asemeni elogiul memoriei defunctului.

Corpurile Legiuitoare au ridicat apoi ședința în semn de doliu pentru moartea generalului Lahovary, ministrul afacerilor streine.

M. S. Regele a însărcinat aseară un aghiotant regesc să transmită d-lui Ion Lahovary fratele ministrului de interne — se știe că d-na Lahovary este bolnavă, — expresiunea sentimentelor sale de condolențe.

D. G. Gr. Cantacuzino, prim ministru și dl Ion Lahovary, au primit azi un mare număr de telegrame de condoleanță din țară, numeroase cărți au fost depuse azi dimineață la domiciliul ministrului domeniilor.

O telegramă din Paris ne vestește că corpul generalului Lahovary a fost îmbalsamat eri, și pus într'un sicriu de stejar și apoi într'unul de plumb.

Rămășițele pământești ale ministrului afacerilor streine au fost transportate apoi la capela română, din strada Jean de Beauvais.

Carul funebru era urmat de dl Constantin Lahovary, fratele defunctului, fiul răposatului, dl Gr. Ghica ministrul României și personalul legațiunii, de un reprezentant al ministrului afacerilor streine al Franței de mai mulți membri ai coloniei române.

Mai multe coroane au fost depuse pe sicriu.

Data transportării rămășițelor pământești în București nu a fost hotărâtă.

Cluburile conservatoare din țară, și în deosebi cel din Galați al cărui președinte de onoare era defunctul, vor fi reprezentate la înmormântare prin delegații speciale.

E posibil ca rămășițele pământești să fie transportate până la Vărciorova cu Expresul, iar de acolo la București cu un tren special.

Guvernul va delega pe unii din miniștrii să salute la Vărciorova rămășițele pământești ale fostului ministru de externe.

### Din România.

Biblioteca Academiei Române a fost vizitată în cursul lunei Ianuarie 1907 de 918 cititori, cari au consultat 2743 volume.

Un număr de 74 cititori au consultat 622 manuscrise, 19 cititori au consultat 97 documente și 24 cititori tot cărți vechi românești (1508-1830).



În sala de lucru a bibliotecii se află 1779 cărți și 6 reviste române.

În cursul acestei luni biblioteca s'a sporit cu 439 volume și broșuri, 239 numere de reviste române, 141 străine, 2 stampe și portrete, 32 documente, 193 foi volante și 246 note muzicale.

## Tot noi.

— Raport telefonic din Camera ungară. —  
Ședința dela 22 Februarie.

S'ar fi putut și ședința, asta fără o leacă de ceartă națională? S'ar fi putut să primească camera răspunsul vrednic și bărbătesc al deputatului naționalist Stefan C. Pop? Dacă socotești bine comediile acestea — ai impresia ca și cum s'ar încena un atac pentru a stârni un răspuns, și iarăși un contra-răspuns — toate acestea pentruca nobila coaliție să aibă ceva de lucru, și — în pace — nu cumva să dea cu capul de capul tovarășului.

Ca totdeauna, coaliția, și mai vârtos ai lui Kossuth, a strigat, a hohotit, a batjocorit, și-a bătut peptul, s'a aprins etc. Nici că i-se poate cere să-și lapede moravurile! Și parlamentul ar fi desigur mai puțin ceretat, dacă nu ar semăna a »csárdás«.

Ședința se deschide la orele 10 și 5. Președinte Justh Gyula. Deputați naționaliști Dr. St. C. Pop. și Al. Vaida.

Înainte de ordinea zilei.

**Dr. St. C. Pop:** Acuzele lui Hock sunt prea grave pentru a le lăsa fără răspuns. Nu este omul chestiilor personale. Cum putem fi acuzați de speculanți când 24 de inși am ajuns în parlament. Hock, mergând la Bocșa, a voit să se facă »istoria vie« a întâmplărilor. Citează pe Cicero, și concludă că Hock dacă a fost »testis vitae«, dar *lux veritatis* nici decum nu a fost. Nu crede să se găsească o singură mărturie pentru agitație împotriva maghiarimei.

**Lazar Zoard:** Eu am dovezi! (sgomot.)

**Dr. St. C. Pop:** Noi nu vrem să calomniem țeara noastră, noi vrem numai să ne audă și străinătatea plângerile drepte. Și Kossuth Lajos a adus în fața străinătății cauza maghiară.

**Hock:** Dar pentru țară, nu împotriva ei.

**Dr. St. C. Pop:** Dacă a-ți pune d-v. în practică proiectul de constituție al lui Kossuth, azi toate naționalitățile ar fi mulțumite.

**Zakariás și alții:** Așa ne-ați resplătit în 1848? Dar Axente și ortaci! (Mare zgomot.)

**Dr. St. C. Pop:** Faceți rău a scormoni trecutul. Și atunci aduceți-vă aminte, că tocmai maghiarii au luptat împotriva maghiarilor. Sunt prea proaspete întâmplările din 48... (Strigăte: găsim date și mai aproape!) Cetește o scrisoare, în care i-se aduc d-sale cele mai călduroase elogii pentru lupta loială ce a desfășurat la alegeri. (Strigăte: cine-i iscălit?) De un înalt funcționar, și președintelui o arat cu plăcere. (Strigăte: ügyvédi fogás! Lássuk mi is!)

**Dr. St. C. Pop:** Cu cea mai mândră energie, și aproape cu evlavie protestează împotriva acuzei nesocotite a lui Hock, adusă unei întregi tagme preoțești. Și chiar un preot o face asta? Biserica românească este sfântă și mai cinstită decât ori-și-care, și nu cunoaște o mai mare blăstămăție decât a jură strămb, cum a fost învinuită. — Acuzați pe români în genere și pe România, măcar că ar trebui să-i fiți chiar mulțumitori. Pomenește cazuri. — Nu profetii, cărora prea în pripă le zice-ți falși, nenoro-

cesc o țară, ci șovinismul farizeu. — Pentru noi nu e plăcere, ci jertfă să venim în cameră, și nu știu ce să zic despre cel-ce ne numește speculanți de dragul unor mandate — pentrucă nenorocirea ne-a adus aci. (Ilaritate.)

Noi respectăm autoritatea statului și am respectat-o totdeauna. Și o facem asta în deplină nădejde, că vom izbuti cu timpul a vă aduce pe dv. la convingerea sinceră, că nu numai e bine dar trebuie să ne fiți frați adevărați.

Resping acuzele aruncate în vânt! — sfârșește dl St. C. Pop, în zgomotul ce nu se potolise în tot cursul vorbirii sale.

**Hock Iános:** Cer cuvânt în chestie personală. — Exprimându-se greșit, președintele îi dă expresia corectă a motivului.

**O voce:** Profesor!

**Președintele (nervos):** Sunt indignat pentru vorba ce am auzit înainte. Eu nu sunt profesor, eu sunt președinte. Și dacă veți mai întrebuiță astfel de fraze, eu va trebui să cred, că mă țineți nevrednic de postul meu! (Ovațiile ce i-se fac, îl împacă.)

**Hock Iános:** El a fost de față la Bocșa, dr. Pop însă nu. Datele spuse de el, sunt la procuror. Va răspunde și la întrebarea: cine vorbește altminterlea afară și altminterlea în parlament. Petrovici ar fi zis în casina din Bocșa: »Abia aștept să izbucnească lupta între România și Ungaria, ca să mă pot pune însumi în fruntea mișcării«, apoi altădată: »dacă ne ducem din Ungaria noi românii, ne ducem cu pământ cu tot« (mare zgomot, trădători!)... Vasile Goldiș...

**Markos:** Încă cel mai blând!

**Hock:** a zis într'un rând, că abia așteaptă să vie iarăși absolutismul, sub care românii se feresc mai bine decât sub stăpânirea maghiară.

**Vajda:** Nu falsifica! Dovedește!

**Hock:** Citez numai idea!

**Vaida:** Și o falsifici. (Zgomot necontentit.)

**Hock:** (roșește și se năfurie). Dacă e vorba de falsificare, tocmai domnul Vajda e vrednic a fi acuzat de ea. Revin deci asupra incidentului din rândul trecut, întâmplat între noi, și spun Onoratei Camere, că eu nu românilor am fâgăduit ștreang, ci o fabrică întreagă, celor ce gravează în afară! (D-nii Pop și Vajda dau din cap par'că ar zice: uite-l drăguț!)

Bolborosește câteva fraze ce gâdile urechile tricolore, înșiră iarăși povești despre alegerea dela Bocșa, (zgomot necontentit), se repetă iarăși nevinovăția poporului de bună credință, tras pe șfoară de agitari, și sfârșește cu o frază teribilă la adresa acestora:

Va veni însă timpul când se va face deplină lumină asupra mișcolanțiilor d-voastră, cari strigați »ține minte« în parlamentul maghiar, căci vorba ăluia, *cânele-i cu plată!* (minden kutjára rájön a bér!) — (Aplauze furtunoase, lungi!)

**Al. Vaida:** Cere cuvânt în chestie personală. (Președintele șovăiește. Stânga strigă ironic: să-l lăsăm!) Cutropit de răcnete neastâmpărate de pe băncile kossuthiste, îndeosebi din gura lui Zakariás, care pare a suplini pe Nagy György — spune:

Hock János (dl Vaida zice numai așa, fără a mai adauge obișnuitele expresii de respect!) zice că numai pe grumazul iredentistilor ar pune ștreang. Ei bine, însă de nenumărate ori se mândrește cu descoperirile lui de iredentism ce am săvârșit, noi deputații naționaliști.

Atunci de ce zbiară acum! — În ce privește spusele lui Goldiș și Petrovici...

**Președintele:** Asta e treaba lor! Rămâni obiectiv, ori voi fi silit să-ți iau cuvântul.

**Al. Vaida:** Vrea să continue, este însă întrerupt de președinte, și se vede silit a renunța la cuvânt.

La ordinea zilei. Se primește și în a treia cetire proiectul de lege pentru asigurarea impiegaților industriali și comerciali.

Sfârșitul ședinței e încolor. Se petrece în discuții de ceremonie pregătită înainte.

Ședința se încheie la orele 2.

## Obstrucție — contra proiectelor lui Apponyi.

— Prin telefon. —

Consfătuirea clubului deputaților.

Clubul național va ținea săptămâna viitoare ședință în care va lua hotărâre asupra ținutei sale față de proiectul de lege alui Apponyi, care vatămă adânc autonomia școlară și constituția bisericii noastre. Se aud mai multe păreri cari pledează pentru o eventuală obstrucție. Cea mai mare piedecă pentru îndeplinirea acestui plan este greutatea cu care se adună deputații naționaliști la ședințele Camerei, în Budapesta. Cu alte cuvinte la — datorie!

Intr'un asemenea caz ar înceta însă și condescendența noastră și am purcede altfel față de cei ce și-au închipuit că deputăția este un lucru numai așa de fală.

Articolul lui Lengyel Zoltán.

Lengyel Zoltán publică un articol de fond în ziarul »A Nap«, în care zice că așa se vede că guvernul acesta pregătește o tragere pe șfoară în ce privește teritoriul vamal independent. Se îndestulește anume ca linie vamală față de Austria, ceea-ce este departe de teritoriul independent. Articolul face senzație.

Lengyel Zoltan în sanator.

Se svonește că împotriva lui Lengyel Zoltán ar fi puse manopere la cale pentru a fi declarat de nebun și internat astfel în vre'un sanator. Lengyel a mai fost odată ioternat într'un sanator.

## Din străinătate.

Sângeroase escese antisemite la Odesa. Din Odesa se telegrafiază că s'au petrecut acolo noi sângeroase escese contra Evreilor din localitate.

Iată amănunte complete asupra acestor masacre:

Pe la orele 4 după amiază mai mulți copii de evrei cari se jucau în zăpadă, s'au văzut de odată înconjurați de o ceată de indivizi cari năpustindu-se asupra lor începu să-i schingiuiască.

Unul dintre copii reușind să scape din mâinele agresorilor, a alergat în grabă în casa unui evreu și acolo a anunțat că doi copii ai acestuia sunt atacați în stradă de mai mulți indivizi.

Evreul, care poartă numele de Weis, auzind aceasta, a alergat în grabă în stradă ca să vină în ajutorul copiilor lui.

Când a ajuns aproape de locul unde s'a întâmplat bătaia, toți agresorii s'au năpustit asupra lui, i-au rupt brațele lăsându-l aproape mort.

După ce au comis această ispravă agresorii, cântând cântece naționale, s'au îndreptat spre cartierul evreesc.

Pe tot parcursul dâșii au devastat toate casele evrești pe cari le-au întâlnit în cale.

Banda se întreise la număr când a ajuns aproape de cartierul evreesc.

Agresorii țineau în mâini revolvere și puști cu cari trăgeau în continuu focuri.

Peste 20 de case din cartierul evreesc au fost dărâmate.

Evreii văzând pericolul care îi amenința au încercat să se apere.

Agresorii au devenit furioși și nu au mai cruțat pe nici un evreu ce le-a eșit în cale.

Măcelul a durat mai bine de 6 ore, fără ca poliția să ia măsuri.

De abia la orele 12 noaptea a intervenit armata care a potolit pe agresori.

A fost însă prea târziu căci bandiții făcuseră peste 250 de victime, dintre cari 20 au murit în urma chinurilor ce au suferit.

Toți răniții au fost transportați la spitale. În tot orașul domnește o jale de nedescris.

**Agitația studenților din Belgrad.** O telegramă din Belgrad anunță că studenții sârbi din localitate sunt decizi să țină Duminică o mare întrunire sub cerul liber, în fața statuei principelui Mihail Obrenovici în scopul de a protesta contra insultărei reprezentanților poporului în Camera de cătră ofițeri.

În același timp se va organiza o demonstrație și contra guvernului.

Poliția voiește să oprească întrunirea.

## Groznică catastrofă pe Marea-Baltică.

— 141 de persoane înecate. —

Telegramele aduc știrea despre una dintre cele mai teribile catastrofe maritime. Vaporul olandez «Berlin», care venia de la Londra spre Amsterdam în urma unei violente furtuni a fost aruncat pe o masă de nisip, când voia să ancoreze lângă Nienve-Weterweg.

Pasagerii au avut una din cele mai grozave nopți. Sunt de necrezut spusele căpitanului de vapor, Parkeson, singur scăpat ca prin minune de furia valurilor.

Încă dela plecare vaporul a fost prins de valuri și întors ca o găoace de nucă, când aruncat în vârful talazurilor spumegânde, când căzut în golul undelor, cari nu vreau să bage în seamă viața celor 141 de viețâți frământate în spasmiile unei teribile panici.

Frica ce cuprinsese întreg corpul călătorilor și al matrozilor era de nedescris. Bărbații înlemniseră, iar femeile, înspăimântate de moartea, sigură, ce o vedeau înaintea ochilor, formau unul din cele mai jalnice tablouri, când după o zguduitoră puternică colosul plutitor s'a oprit deodată în loc, balansându-se la un cap și la altul. Urmă o îngrozitoare trăznitură și corpul vasului s'a rupt în două.

În momentul următor partea dinainte s'a scufundat, ducând cu sine în fundul mării pe căpitanul vasului și câțiva matrozi.

Partea dinapoi, pe care se refugiaseră pasagerii, era amenințată, să cadă din moment în moment pradă valurilor.

Spaima îngrozitoare amuțise rugile și vaețele călătorilor, numai urletul grozav al Mărei pătrundea departe, înfricând și inima acelora, cari erau păziți de orice primejdie pe mal.

Bărcile de salvare, cari au plecat dela țarm în ajutorul desnădăjduiților n'au putut să se apropie și sub ochii salvatorilor, valurile au răsturnat și pe a doua jumătate,

îngropând fără nădejde de scăpare pe toți pasagerii.

Nu se vedeau de cât frânturi de lemne cari pluteau în toate părțile, mânate de înverșunarea talazurilor, a căror urlete înghițau strigătele desperate ale mulțimei, căzute în ghiarele morții.

Asupra acestei nenorocite catastrofe sosesec următoarele detalii:

Ieri Joi în 21 c. la ora 11 a. m. pe partea dinapoi a corăbiei se mai zăreau încă câțiva oameni, cari însă au dispărut în valuri, împreună cu restul vasului.

Catastrofa s'a întâmplat ieri la ora 5 dimineața. Până la 4 ore p. m. valurile au aruncat la țarm 30 de cadavre, între care 5 matrozi.

Ministrul de comerț al Holandei a trimis la fața locului pe inspectorul general al serviciului maritim.

Activitatea fără margini a personalului bărcilor de salvare a fost zădărnicită de înspăimântătoarea furtună, așa încât le-a nimicit ori-ce posibilitate de a putea opera.

Între cei înecați sunt și membrii societății opere germane, și anume renumitul tenorist Van Dick, tenoristul Herold, cântărețul de salon din Kopenhaga, Bonchard, dr. Felix Kraus cu soția, tenoristul Birkenfeld, Spiess, Reichwein, Reichmann dela opera comică din Berlin, Leonhard etc. iar dintre cântărețe dsoarele Mast, Schön, renumita cântăreață franceză Aino Aktè și altele.

## Greva prin foame a studenților ruteni.

Despre acest teribil mijloc de apărare am amintit într'un număr recent al ziarului nostru.

Cei optzeci de studenți ruteni, deținuți pentru manifestațiile ostile cu ocazia depunerii jurământului universitar și încarcerăți în temnița din Lemberg au hotărât, din cauza răului tratament, să refuze ori-ce hrană. Acest început de chin a intrat în vigoare de Mercuri seara, așa că astăzi e a treia zi, de când cu un ne mai pomenit curaj ei înfruntă torturile impuse cu voința.

Întreagă presa e răsculată împotriva acestui act de nepăsare judiciară, într'un stat civilizat ca Austria, nepăsare, care va împinge la o ură de moarte cele două popoare, pe cel polon și cel rutean.

Austria se blamează înaintea întregii lumi, dacă așteaptă presiuni din afară, pentru limpezirea situației și scurtarea chinului celor 80 de suflete, cari înainte de a fi ruteni sunt oameni și viitorul va da întâietate principiilor, de umanitate, lăsând în al doilea plan frecările politice de naționalitate.

### Ce zice ministrul de culte dr. Marchet?

Întrebat asupra acestui scandal, necunoscut până azi în mediul și occidentul Europei, ministrul de culte dr. Marchet a răspuns, că s'a interesat, ca instrucția să se efectueze cât mai în grabă și cu toată energia, pentru a se putea fixa, asupra căror studenți cade responsabilitatea și prin urmare pedeapsa.

### Intervenția deputaților la guvern.

Mai mulți deputați ruteni au făcut demersuri pe lângă guvern, pentru punerea în libertate a celor deținuți. Rezultatul însă a rămas nul, căci nimenea nu le-a ascultat plânsoarea.

Ieri deputatul Alexandru Barwinski, a făcut un apel la guvern, în care amintește de pericolul ce amenință existența pașnică a celor două națiuni polone și rutene, atrăgând în jos și interesele statului întreg, prin deținerea studenților, cu mult mai gravă în urmări decât e în aparență.

Situația studenților e cât se poate de grea.

Celulele sunt murdare și nesănătoase, apoi între cei deținuți suferă și bolnavi de piept, cari respiră cu cei sănătoși la olaltă.

Nutremântul deținuților îl îngrijă un comitet compus din doamne rutene, cari au fost rugate a sistă îngrijirea cu începere de Miercuri seara. Deținuții refuză și costul ce li-l oferă direcția penitenciarului.

În conziliul judiciar de ieri, s'a hotărât a nu se sistă investigațiunile.

În urma intervenției deputatului rutean Kurylovicz, vicepreședintelui cabinetului judiciar a promis să urzeze instrucția și să elibereze pe cauțiune pe studenți.

## Gimnaziul din Garansebeș.

II.

Toate aceste, împreună cu desființarea clasei pregătitoare (în 1896—97) a fost însă numai răpirea pâinei, căci imediat i-a urmat și oprirea dela mlaia.

S'a dat poruncă aspră din partea dir., că cel ce va vorbi sârbește ori românește de acum înainte în edificiul gimnaziului purificat, va fi eliminat! S'a și ținut de promisiunile dl director, căci pe fiul notarului din Czrepaja, Palanacski cu consorții pentru o doină sârbească i-a și măturat! A mers în șovinismul deja căzut în extrem în urma succeselor atât de splendide, încât românii și sârbi au fost siliți a părăsi gimnaziul din Panciova, deși erau din loc ori din apropiere, căci cu forța maghiariză numele elevilor, domni preoți, caticești ca dl preot Conopan.

Dl protopop Miclea, știu foarte bine cazurile concrete interzicerea celor din clasele superioare participă la petreceri sârbești ori românești, și chiar de a cânta în biserică, ori în corul sârbesc din loc; în 1888—1900 numai doi români au depus maturitatea în gimnaziul din Panciova; dintre 20—25 elevi sârbi înscriși în cl. I. ajungeau la maturitate 1—4, ba în mulți ani chiar nici unul, deși 3/4 parte a tuturor elevilor erau sârbi.

Văzând sârbi din loc prigonirile directorului, au fost siliți a-și trimite băieții în gimnaziul îndepărtat. Ca exemplu aduc numai pe vestitul Ciurcin sârb, care 3 fiii a săi i-a trimis în Neoplanta, deși începuseră clasa I în Panciova, dintre cari unul e conzul, celalalt profescr în Viena; așisderea preotul, marele orator al sârbilor Popluca, apoi protopopul și alte familii cu simț național!

Iată adevăruri, pe care tineretul din jurul Panciovei le-a văzut și pățit. Nu voiesc să mă provoc la mulți, dar spre a întări aceste adevăruri dl Jianu, teolog în Cernăuți, Boldovici teol. abs. Macsa preot din Borsca, dr. Ianculov profesor în Neoplanta, încă ar putea servi cu date despre șovinismul din gimnaziul Panciovean, redicat cu banii grănicerilor sârbi!!

Un alt exemplu din gimnaziul grănicerian al Panciovei. După descompunerea confiniului militar s'a pus baza unui fond stipendial numit »Határvidéky alap«, la care au contribuit comunele din jurul Panciovei sub »Grenczfund« numită dare comună.

Fondul acesta e manipulat de ministerul de culte spre nefericirea românilor și a sârbilor. — Baza acestui fond stipendial e întru toate asemenea bazei fondului stipendial grăniceresc al comunității de avere din Caransebeș.

Pe baza legii din fondul stipendial al Panciovei trebuie să se împărtășească acei elevi gimnaziali, a căror părinți, sunt din confiniu militar, din graniță. Aceasta e legea! Să vedem practica legii. Statistica luată din așa numita »Értesítő«, vorbește lămurit ș. a. că între anii 1888—1906, deci în decurs de aproape 20 de ani un singur român a primit stipendiu de 300 cor. anual, dintre sârbi circa 6 (șase), unii 300 cor. alții 200 cor. anual, de sine înțeles, că românii și sârbi trebuiau să fie pur eminenti, ceialalți, îndeosebi nemții renegați, unguri, venitori din alte părți al patriei, a căror părinți nu și-au vărsat sângele



**ZIEGLER AGOSTON,**  
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),  
bandajist academic, furnisorul cartii regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDÉK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

pentru patrie și tron, și a căror părinți și frați nu au servit 12 ani la împăratul, ca ai noștri — primiau cu trupa stipendiile din fondul bieților grăniceri români și sârbi!

Ba încă erau respinși elevii sârbi, români, cari învățau cu mult mai bine și erau mai săraci de cât unguri, nemți. În anul școlastic 1895/6 în Ian. a fost respinsă rugarea pentru stipendiu alui Ioan Macsa, gim. cl. III, care era elev eminent — bun, era fiul unui țaran sărac din Borcia, esundată de Dunăre și de 3 ori într'un an; iar rugarea lui Aladár Jablonsky a fost primită de ministrul de culte, i-s'a și votat stipendiul de 240 cor., deși era student suficient, din latină chiar pus sub instructoratul unui român dar a fost fiului vestitului Jablonssky, primpretore al Panciovei, și protejată baronului Dániel, fostul deputat al Panciovei. — Acest caz e unul dintre multele abuzuri de stipendiile grănițarești!! — Ve-deți dreptatea cum se împarte?

Cazul, istoria tristă a gimnaziului cu prop. la început obl. la a limbei sârbe din Panciova ne preînchipue viitorul gimn. ung. din Caransebeș.

Un exemplu mai viu, mai eclatant, mai tranșabil spre a resturna toate dovezile și motivele pentru înființarea gimn. ung. din Caransebeș nu ne putem închipui.

Drept aceea întreg neamul românesc îndeosebi grănițerii trebuie să-și detragă consecvența tristă, care o avem de a întâmpina și în gimn. din Caransebeș ridicat pe bani crunți ai grănicerilor. Bani crunți, căci pentru sângele vărsat contra turcilor s'au primit, dela împărăție bunurile grănițarești!

Un păcat strigător la cer ar fi când predăm bani, milioanele noastre străinilor! Ne sinucidem! Prin edificarea gimn. unguresc în Caransebeș nu ne ridicăm monumentul culturii pentru poporul decăzut din graniță, ci îi săpăm mormântul cel adânc, abizul cel fără de fund noi însuși cu mâinile noastre proprii!

Având înaintea ochilor esemplul trist deja întâmpnat în Panciova, credem, că nu va fi român adevărat nici în reprezentanța comunității de avere, dar nici în scupcina magistratului caransebeșan, carele nu sute de mii, dar nici un finic nu va vota pentru gimnaziul unguresc! Nu! Cu atât mai vartos nu, căci poporul cu starea decăzută nici într'un caz nu este ajutat, pentru că nu putem numi ajutor pe aceea, când cu mălai și brânză în străicută va putea cerceta unu sau doi grănițarași din Iaz ori Buehin gimnaziul unguresc din Caransebeș. Acesta nu e ajutor! Acela nu e student, care cercetează școala tot drumărind din sat până în oraș, și din oraș până în sat! Grănițarașul școlar ca să fie elev bun, temeinic, ca să poată fi cu timpul un stâlp puternic al națiunii sale, — trebuie să dispună de hrană bună, de odihnă pacinică, de comoditate, căci astăzi altele sunt pretenziunile școalelor medii, ca înainte cu zeci de ani. Nici din punct de vedere igienic, nici din punct de vedere pedagogic, nici din punct de vedere a situației locale din Caransebeș, nu poate exista motivarea aceasta a înființării gimnaziului unguresc din Caransebeș!

Spre a nimici motivarea »Renașterii«, că: »după experiențele din trecut nu avea să fie om pe teritoriul graniței militare contra înființării unui gimnaziu, chiar cu limba de propunere maghiară« și spre a întări motivarea »Tribunei«, că: Trăind succesiv mai multe generațiuni sub înrurirea culturii străine, fondul românesc al sufletului nostru va scădea tot mai mult, și se va stinge în mod necesar. Cultura străină fiind mai puternică, în cele din urmă ne va cuceri și ne va desnaționaliza cu desăvârșire, — nu voiu alerga în străinătate, unde încă avem exemple vii (Irlandia), ci mă voiu provoca la însuși limba maghiară. Să ne aducem numai bine aminte de cele învățate prin gimnaziile maghiare, să deschidem istoria literaturii maghiare, și ne vom afla baza nimicirii respective a întării motivărilor »Renașterii« și a »Tribunei«.

Istoria literaturii maghiare de Beóthi — zice între altele, că Révai, Kazinczi și soții au fost siliți să formeze o școală nouă de a fabrica cuvinte, expresiuni maghiare. Pentru ce? Vor obiecționă mulți, că e imposibil, e un nonsens, — ca un popor puternic, — care există de mii de ani, o națiune, care e »prima inter pares« în patria noastră, carea e cea cărmuitoare, cea predominantă, — să nu dispună de cuvintele, expresiunile necesare de a se înțelege ai săi.

Istoria ne dovedește, că nu a avut, iar cauza este

aceea, că poporul maghiar, începând din evul mediu s'a lăpădat de limba sa maternă îmbrățișând o limbă străină, chiar diametral opusă firii sale, a îmbrățișat spre fala românilor: limba noastră strămoșască: limba latină, prin care a înaintat în cultură, dar s'a desnaționalizat. A avut idei înalte, nobile, cercul gândirii i-s'a lărgit, marginile privirii a străbătut departe-departee, dar — toate acestea nu și-le-a putut vărsa în limba sa maternă! căci îi lipseau cuvintele. Pentru că cu »cultivarea minții, trebuie necondiționat a cultivă paralel și limba!« Aceasta e o axiomă la toate națiunile!!

În evul nou în loc să se descurce, s'a încurcat și mai rău, în loc a se desbrăca de haina străină, a mai îmbrăcat încă una pe cea germană.

Acum a vorbit plane în două limbi străine!

Incurcătura s'a și răz bunat foarte urât. Știm iarăș din »Istoria Patriei«, că Ferdinand V introducând »censura«, când a observat, că unii poeți, literați, bărbați politici maghiari observându-și păcatele de sute de ani luptă pentru recăștigarea dreptului limbei maghiare, — aceștia n'au îndrăznit a-și exprima simțemintele, voința liberă, dragostea către națiune într'o limbă clară, ci s'au folosit de alegorii, proverbe, ca nimenea dintre cei străini să nu le priceapă modul de gândire și simțire căci în caz contrar temnițele din Kupsteni și Munkács erau răsplata, unde un Kazinczy cu însuși sângele propriu ș'a făcut înmănuările în lipsa cernelei!

Așa d. e. Tompa în alegoriile sub titlul: »Către cocostărc«, »Către puii paserei« a fost silit a-și exprima durerea patriotică! Și în fine ce a fost urmarea înaintării culturii în limbi străine?? Lupta crâncenă, sângeroasă temnițe înăbușite spre a-și câștiga deplina libertate a limbei mamei lor!

Sperăm, că acum în urma acestor dovezi atât de clare, istorice atât adevărate, vor fi siliți chiar și cei mai aprijii luptători pentru înființarea gimnaziului unguresc din Caransebeș să cedeze!

Viitorul — care așteaptă poporul grănițareș, — e acum clar!

Din însuși patimele națiunii maghiare luați exemplii grăniceri! Feriți-vă de cultura străină ca de focul cel mistuitor!!

Spre a ne feri de gimnaziul unguresc din Caransebeș avem încă un motiv grav: În presa maghiară e mare bucuria și înfățișază pe dl Burdea ca pe apostolul maghiarizării între românii din graniță (Trib. nr. 4).

Vedem încă un exemplu viu, că străinii, jidovimea dela »Tem. Hir.« deja dela început își aroagă dreptul lor exclusiv asupra gimnaziului din Caransebeș se bucură, saltă și se veselesc, că vor avea mijlocul cel mai potrivit a pune pînă în urmașilor eroului Doda!

O axiomă e și aceea (în zilele noastre de acum între împrejurările grele asupra naționalităților) că: »Unde și ce e veselie pentru cei dela »Temes. Hir.«, pentru noi românii e jale și plângere«. Deci bucuria șovinistilor ne va fi nouă scrâșnirea dinților!

Trecem la contrarii edificării gim. unguresc în Caransebeș.

Privind curetul activist al neamului românesc din Ungaria, — reprivind însuflețirea întregii mase pentru idea națională, — judecând redeșteptarea generală, care le-a manifestat neamul nostru luptând contra șovinismului chiar și contra baionetelor cu ocaziunea alegerilor dietale, — ducând la biruință tricolorul nostru în 15 cercuri.

Meditând profund situația favorabilă, în care am ajuns, — și dându-ne bine seamă, că ideea naționalismului, a iubirii de limbă, — religie, — biserica a prins rădăcini puternice în adâncul inimilor române, — nu este iertat a da nici cel mai mic prilej de reactivitate!! Călea care am apucat-o, firul, de care ne ținem trebuie continuată! Nu este ertat a ceda nici într'un fel, nici într'un chip, nici chiar în cele mai ticăloase împrejurări!

## A V I Z!

Abonenții cari până acum n'au plătit abonamentul sunt rugați să trimită numai decât ca să nu li-se întrerupă expediarea ziarului.

## NOUȚĂȚI.

A R A D, 23 Februarie 1907.

— **Gazetari mondieni.** »Magyarország« dela 22 c. ne aduce știrea, că în Paris a răposat ministrul de externe al României Alexandru Lahovary și dă notițe biografice privitoare la viața lui Alexandru Lahovary, fost ministru de externe, dar care a murit, tot la Paris, înainte de asta cu zece ani (4 Martie 1897), i-s'a ridicat d'atunci și statuie în București.

Organul autorizat al clubului parlamentar român (nrul dela 22.), în fruntea rubricii sale din România, dă și el vestea morții lui Alexandru Lahovary, ministru de externe al României, precum și notițe biografice privitoare la Alexandru Lahovary, mort înainte cu zece ani, notițe în care între altele spune, că Alexandru Lahovary la 1888 »intră în ministerul C. A. Rosetti, ca ministru de domenii«, pe când adevărul e, că a murit Jacob Lahovary, precum e fapt că nici Alexandru (frate-său) n'a putut fi ministru în cabinetul lui C. A. Rosetti, deoarece acest fruntaș liberal a murit în Aprilie 1885.

Ar fi de tot hazul întâmplarea asta, dacă n'ar fi vorba de lucruri serioase și chiar — triste.

La tot cazul se pune întrebarea: oare luat-au confrății autorizați știrea din ziarele maghiare, ori acestea, fiind vorba de-o chestie românească, au recurs la informațiunile organului autorizat?

Și într'un caz și în altul atâta ignoranță nu este de explicat.

— **Numele lui Fejérváry.** Se știe că municipiul Arad a hotărât să șteargă de pe frontispiciul cazarmei de husari, care este proprietatea orașului, numele Fejérváry și să pună în locu-i Rákoczy. Ziarele locale află acum, că colonelul reg. 3 de husari din Seghedin, Coloman Paásthly a trimis un ordin intim comandantului brigadei din Arad, în care îi ordonă să nu permită ștergerea numelui Fejérváry, chiar dac'ar trebui să o împiedece cu forța.

— **Pentru biserică.** Din încredințarea conferinții ținută la 6/17 Ianuarie de fruntașii români din Vârșeț, s'a emis un apel subscris de d-nii Traian Oprea, protopop, Dr. P. Zepeneag, adv., dr. Oct. Proștean, medic, dr. N. Popoviciu, adv., George Nedelcu, avocat, Ioan Pod, căpitan în retragere, Pavel Corcea, comerciant, Adam Barbu, industriaș și Valeriu Gârje, contabil, — apel în care se cere sprijinul românilor buni, pentru înființarea unei biserici în Vârșeț. Vom reveni.

— **Necrolog.** Ni-se trimite următorul anunț funebrel: Subscrișii cu inima îndurerată, aduc la cunoștință, că prea iubită lor mamă și bunică, Maria Mihali de Prislop, după grele și lungi suferințe, împărțită cu sfințele taine, în 19 l. c. seara la 10 ore, în etate de 73 ani, și-a dat blândul și nobilul suflet în mâinile atotputernicului Creator. Inmormântarea se va săvârși la 21 Februarie în Chizeni (Közfalú), la 2 ore p. m. după ritul religiei gr.-cat. române. Viața laborioasă și virtuțile ei de mamă din această lume, fie răsplătite în vecinicia cerească a împărăției lui Dumnezeu! Chizeni, la 20 Februarie n. 1907. Dr. Teodor Mihali deputat dietali, Ionuc Mihali econom, ca fii. Eleftera dr. Mihali n. Porescu, ca noră.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub aceasta numire de căți-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face față fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuinteze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătitului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drogheria lui Vojtek și Weisz, Lugos în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 120 cor. Se căpăta în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.



## Dela frați.

Clubul român din Viena a ținut la 18 c. adunarea sa generală sub prezidenția dlui dr. St. Ciurcu, în sala dela »Zum grünen Thor« (Lerchenfeldstrasse). S'a cetit și s'a luat la cunoștință schimbarea statutelor hotărâtă într-o ședință anterioară. În virtutea acestei schimbări, clubul poate deveni proprietar a cafenelei române, deoarece s'a admis și caracterul confesional al clubului.

Di Ciurcu face dare de seamă despre activitatea clubului, iar casierul Iliș citește bilanțul societății. Dr. Lazar Popovici citește raportul cenzorilor și propune acordarea absolutului. Meseriașul Cupca face o lungă plângere pentru că s'au dat 800 cor. pe seama bisericeii, fără se fi fost întrebați meseriașii. Se încinge o discuție, la care la parte și distinsul român colonel Lupu, care caută să împace lucrurile.

E de regretat însă: meseriașii de față se agită și vor să provoace votare de încredere, ceea ce nu s'a putut din cauză că într'astea adunarea s'a descompletat. Meseriașii amenință că ies din club și fac altul separat, ceea ce ar fi regretabil. Unirea face puterea!

## Societăți.

**Invitare.** Domnii membri ai casinei române din Bozovici, sunt prin aceasta convocați la adunarea generală ordinară, ce se va ține la 12 Martie 1907 st. n. p. m., la 5 ore în localul reuniunii.

Obiectele pertractându-se:

1. Raportul comitetului.
2. Raportul cassarului și bibliotecarului.
3. Darea absolutului.
4. Alegerea biroului și comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Închiderea adunării.

Bozovici, în 15 Februarie 1907.

Ioan Brânzeiu  
secretar.

Iul. Novac  
pres.

## Concert, petreceri.

— Bal român se va ține în favorul școalelor gr. or. române din suburbiul Fabric la 7 Martie (22 Februarie) 1907 în sala berăriei (Fabrikshof, Gyarudvar) din Timișoara-Fabric.

— Reuniunea de cântări din Oravița-română invită la producțiunea ce o va aranja Duminecă, la 3 Martie n. (18 Febr. v.) 1907 în sala ospătăriei dlui I. Nedici din loc, sub conducerea dlui C. Lazăr, învățător. Programa: »Dragoste copilărească«, comedie într'un act, localizată de dr. I. Siegescu. a) Mătușa surdă, dialog comic, de M. Drăgan. b) Despre portul românesc, patrolog. După producțiune joc.

— Casina română din Beiuș are onoare a invita la balul ce-l va aranja în 3 Martie st. n. a. c. în sala ospătăriei »Stăna de vale«.

## Economie.

**A XXII-a adunare generală a institutului de credit și economii »Timișiana« din Timișoara.**

— 21 Februarie.

Ieri în 20 crt. s'a ținut adunarea generală anuală la institutul »Timișiana«, luând parte un număr mare de acționari, dovedind astfel interesul ce-l poartă față de acest așezământ financiar, care în timpul din urmă a luat un avânt extraordinar.

În anul expirat s'a făcut un progres cum rar putem vedea la băncile noastre. Fiecare ram de operațiune a crescut cu cifre mari, dovadă despre munca cinstită și abnegațiunea rară, dovadă despre priceperea și interesul ce-l poartă actuala conducere și în special despre capacitatea de conducere a actualului director executiv, a dlui R. R. Cărăbașiu, care ca specialist, a știut scoate din lăncezeală acest institut, și a-l ridicat între primele noastre instituite de bani, ba putem zice, că chiar și între primele bănci străine.

Despre decursul adunării generale nu putem vorbi multe, căci a decurs în ordine exemplară, toate conclusele au fost luate cu unanimitate, iar comitetul de reviziune a fost reales cu totali-

tatea voturilor prezente, iarși o dovadă despre încrederea acționarilor ce o au față de conducătorii băncii.

Fiind președintele direcțiunii împedecat a participa, adunarea generală a fost presidiată de vice-președintele direcțiunii, de dl Petru Ionașiu.

Ca să putem vedea munca uriașă, săvârșită în anul de gestiune 1906, fie-mi permis a scoate câte ceva din raportul tipărit al direcțiunii către adunarea generală.

Observ însă, că raportul acesta este făcut cu prea multă modestie. Despre întreaga dezvoltare se zice: »toate pozițiile din bilanț au crescut esențial, îndeosebi față cu anul trecut, au crescut depunerile spre fructificare cu suma de peste jum. milion coroane (coroane 591.049'48), iar activă institutului cu suma de peste 1,000.000 coroane. — Atâta tot.

Dacă cineva însă a urmărit cu atențiune bilanțele »Timișanei«, și bilanțele celorlalte instituite ale noastre, fără modestie putem zice, că cu cifrele de mai sus rar ne putem întâlni, iar anul trecut este o pagină de aur în istoricul acestui institut.

Oare în anul 1903, — când s'a ales actuala direcțiune și actualul director, — când s'a încheat bilanțul anului 1902 cu o activă de 2,200.000 cor. cu starea depunerilor de 1,200.000 cor. și cu profitul de 30.700 cor., crezat-a cineva, ba cetezat-a cineva să creadă, că peste 4 ani de zile, toate afacerile se vor duplica și între. În bilanțul din 1906 activă se cifrează cu suma de 5,200.000 cor., depunerile cu 2,300.000 cor., iar profitul de 85000 cor. și »toate aceste cifre ne dau o nouă și vie dovadă despre estinderea afacerilor, și cu deosebire despre încrederea publicului și reputațiunea deja bine stabilită a institutului nostru«.

Din profitul curat de 85270.58 cor. s'a dat 6 1/2 % dividendă — adică 13 cor., de cupon, — în sumă de 36400 cor., fondurilor de rezervă 26090 cor., — astfel cu dotațiunea din anul acesta fondurile de rezervă au ajuns la cifra considerabilă de 162.000 cor., fondul de penziune 4000 cor., pentru scopuri culturale 2900.15 cor., pentru tantieme 10365.15 cor.; iar restul de 5605.28 cor., s'a transpus în contul profitului din anul viitor.

Țin să amintesc, că »Timișana« are o filială în Buziaș, una în Recaș și o expoziție în Torac, ținând astfel cont și de justa datorință față de clientelă, ușurându-le afacerile lor cu banca.

Salut și pe aceasta cale pe conducătorii »Timișanei« și le doresc din inimă muncă îmbelșugată, le doresc tărie și însuflețire pentru conducerea și pe viitor al acestui prim institut economic financiar și cultural al românilor bănățeni.

După adunarea generală sa ținut o masă comună la hotelul »Principele de Coroană« la care au luat parte între alții d-nii: Trajan Oprea protopopul Verșetului; Ioan Pepa protopopul Buziașului; Ioan Pinciu protopopul Ciacovei; Petru Ionașiu; Dr. George Breban mare proprietar și director de bancă; Dimitrie Buibașiu director de bancă; Dr. N. Ionescu avocat și director de bancă; Dr. Trajan Sinkay avocat; Dr. Lucian Georgeviciu avocat; Teoder Crăciun privatier în Lugoj; preoții Pircia și Ciocoi; Danilă Cereguțiu proprietar în Siget; Tima Albu mare proprietar în Ghilad și funcționarii institutului în frunte cu directorul Cărăbașiu. *Un acționar.*

**Cereale.** Prețul cerealelor la începutul săptămânei s'a urcat mai apoi primind știri favorabile despre seceriș au scăzut.

S'a vândut în cursul săptămânei trecute 190.000 m. m. grâu cu 0'5 fileri mai efim ca în săptămâna trecută.

**Bursa internațională.** Deși pieții îi stau la dispoziție bani destui, totuși scontul privat nu scade. Cu finea săptămânei trecute în Berlin scontul privat s'a urcat la 50/0.

La începutul săptămânei acestia însă a scăzut cu 1/80/0 adică la 47/80/0. Mai mic e scontul privat în Franța și anume a scăzut dela 30/0 la 27/80/0. Nu putem reflecta la bani francezi fiindcă aduși pe piața străină se urcă în raport cu scontul pieței respective.

## Felurime.

**Amintirea unui comunard.** Primăria din Paris nu de mult, a dat nume noui stradelor și una din strade a numit-o »Eugen Varlin«, în amintirea eroului comunard, care a avut o soartă tragică, el a fost și fondatorul »internaționalei«. Prin acest fapt primăria a redeșteptat amintirea acestui bărbat, care era dat uitării.

Varlin a fost ucenic de compactor, dar ceea ce a mare stăruință cărți științifice și așa și-a însușit cunoștințe frumoase. Mai târziu a devenit socialist, a luat parte la înființarea organizației internaționale socialiste și în ultimul timp al imperiului a avut mare rol la alegerile de deputați în partidul muncitorilor. La prima alegere, pe care insurecțiunea din Paris ținută la 1871 în Martie, pe Varlin l'au ales în comună, unde mai întâi i-au încrezut conducerea finanțelor, iar mai târziu aprovizionarea armatei. El a fost unul dintre cei puțini, cari s'au mai luptat în aceea săptămână sângeroasă de Mai. În 26 Mai cu primejdia lui, a voit să scape pe cei cincizeci, pe cari membrii comunei îi țineau zălog, dar a întârziat cu această intenție marinimoasă, deoarece i-au omorât tovarășii desperați.

Cu două zile mai târziu s'au dat ultimele salve. Atunci Varlin și-a aruncat arma și s'a gândit, unde să se ascundă. După mai multe nopți petrecute în insomnie, istovit, s'a așezat înaintea unei cafenele din strada Lafayette.

Fiindcă nu-și tăiase părul și barba deasă și lungă, toți îl recunoșteau, deși dacă s'ar fi deghizat, și-ar fi scăpat vieața.

Atunci a trecut pe dinaintea lui un bărbat cu cocardă roșie la brutonieră. Iși puse mâna pe umărul lui Varlin și-l întrebă:

— Dumneata ești Eugen Varlin, membrul comunei!

Varlin se uită la străin și răspunse; iar acesta făcu semn unui oficer care trecea cu garda pe acolo.

— Deține pe acest domn, el e membrul comunei. Se numește Varlin.

Oficerul prinse pe Varlin de guler și trădătorul i-se prezintă atunci. Era preot dar umblă în haine civile și ferbea de răsbunare, fiindcă pe timpul când domnea comuna, l-au deținut odată. Pe Varlin l-a dus oficerul la generalul Lavan-Conzet. Generalul a voit să i ia interogatorul, dar acesta nu răspunde nici un cuvânt.

— Impușcați-l pe acest ștrengar, acolo după zid! — adăugă generalul.

Poporul adunat începuse să sbiere:

— Incunjuțați mai întâiu cu el stradele!

Și soldații îl plimbară pe sermanul încătușat, și-l tot împingeau cu patul puștei, iar poporul, care era supărat pe el fiindcă a fost învins, îl lovea cu pumnul și cu bastoane, îl scuipa în față și arunca în el cu noroiu. Bărbatul insultat era desfigurat de indignare și când soldații țintiră asupra lui, aproape se bucura. L-au împușcat.

Primăria din Paris, numele lui voiește să împace acum memoria acestui erou care toată viața și-a dedicat-o poporului și ale cărui ultime momente au fost amânate tocmai de popor.

## Poșta Redacției.

A. H. în L. În chestia aceluia bal am închis discuția. Nu imoartă căși ovrei au fost și cine, că fapt e că s'a dansat ciardaș, ceea ce nu se poate scuza nici prin faptul că la casina maghiară din Soborșin s'au dansat două ardeleni, anul trecut, iar acum de curând la Birchiș de asemeni s'au dansat trei ardeleni și două sârbe, deși numai o singură familie românească a participat.

Hălmăgeanu. Suntem și noi de părere, ca să spriginim pe industriașii, comercianții și otelierii români. Din motive cari nu nu-s de dat publicității, șirele trimise nu se pot publica. Explicație în persoană.

**Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.**

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 23 Februarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—klg.)	7'55—7'56
Secară pe Aprilie 1907	6'83—6'84
Orz pe 1907	7'60—7'61
Cucuruz pe Maiu 1907	5'23—5'24
Grân pe Octomb. 1907	7'87—7'88

## INCHEEREA la 5 ORE:

Grân pe Aprilie 1907.	7:50—7:51
Secară pe Aprilie 1907	6:30—6:31
Ovăs pe Aprilie 1907	7:54—7:55
Cucuruz pe 1907	5:22—5:23
Grâu pe Octomb. 1907	7:83—7:84

## Piața din Aradul nou.

Vremea s'a înăspriț din nou. Noroc că sămănăturile au căpătat iar un acoperământ de zăpadă, pot suporta înghețul. Târgul a fost slab cercetat, căutare abea a fost. S'a vândut.

500—600 mm. Grâu	6:50—6:60
400—500 " Cucuruz	4:20—4:25
Semnare nominală, Ovăs	6:20—6:30
" " Orz	5:80—9—
" " Secară	5:50—5:60

Prețurile în coroane, per kgr.

## II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia	26:50—17:50
Pezmet de prune	42—43—

## III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungarî de prima calitate Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijlocii (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

## Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 23 Februarie.

Grâu 75 kil. 6:30—6:40, 76 kil. 6:40—6:50, 77 kil. 6:50—6:55, 78 kil. 6:60—6:65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6:30—6:35. Secară 5:60—5:70. Orz 5:60—5:70. Ovăs 6:40—6:50. Cucuruz 4:40—4:45.

## Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
" " " detail	160
Spirit brut en gros	156
" " " detail	158
Lături uscate per kilg.	15

## BIBLIOGRAFIE.

In curând va apărea de sub tipar în editura dlui George Bujigan, învățator în Deliblat (com. Temeș) opul bisericesc conces de Ven. Consist. Diecezan al Caransebeșului, — »Cantorul bisericesc«. Opul cuprinde rânduiala tuturor serviciilor bisericești dela vecernie, utrenie și liturgie a serbătorilor de peste an, cele 8 glasuri precum și tipicul bisericesc pentru toate cazurile. Prețul broșat 8 cor., legat 10 cor., legătură de lux 14 cor. Se poate abonă de-adreptul dela autor-editor. Formatul octav mare pe 2 coloane, tipar roșu-negru, hârtie fină, — tehnică modernă.

Redactor responsabil Sever Bocu.  
Editor-proprietar George Nichin.

Un scriitor român vărsat în treburi de cancelarie *advocațială*, posedă limba română, maghiară și germană își caută aplicațiune *stabilă* în vre-o cancelarie *advocațială*. Ofertele sunt a se adresa administr. «Tribunei»

## Publicațiune.

Subscrisul având lipsă de un stenograf român 3—4 săptămâni, aceia cari doresc să vină, să se insinue la mine, ca să ne înțelegem asupra condițiilor.

Dr. Nicolau Șerban,  
advocat

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.—	plus 10 fil. porte
„Povestiri și schițe“ de S. Seclă 1.—	5 " "
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0:40	5 " "
„Școlarul declamator“	0:50 " "
„Stropele de roșu“	1.— " 10 " "
„Aur“ Const. Hodoș	1.50 " 10 " "
„Telegrame“ farsă în 8 acte	0.80 " 3 " "
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	1.— " 10 " "

## Să nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

## Spirit de ghiată (jégszesz).

E singura mângâiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățator-director Z. Szöke Albert din Panczélseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu mulțămintă; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

## Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul Spirit de ghiată a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

## Spirit de ghiată (jégszesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

A tkár Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat spiritul de ghiată.

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

## Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Să ne ferim de imitațiuni.

## De ce

Emulsiunea lui Sciott este preferata untorei de pește obicinuite, fiind-că untura de pește cauzează greutate de mistuire, și organismul numai o parte mică din untura de pește absoarbe. Emulsiunea lui Scott descompune untura în picăturile cele mai fine, așa că și stomacul cel mai slăbit în forma aceasta o poate ușor mistui. In urma aceasta contribuie mult la nutrire (5).



Semnul, că Emulsiunea lui Scott e veritabilă este breveta: «un om, care poartă în spate o știucă mare».

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, «Városi Gyógyszertár»

BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original C. 2:50

Se află în fie-careapotecă.

## Anunț.

Am lipsă de un învățacel, care să aibă cel puțin etatea de 14 ani, să fie de naștere român și să știe vorbi, celi și scrie românește și ungurește.

Vasile Ciorogariu,  
comerciant,

1—3 (8)

Român-Péoska.

## Aruncă în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute din celuloid, ce în privința calității și a erutărilor sunt indispensabile pentru fiecare domn. In toată vremea mare asortiment de modele de rămașițe din celuloid albe și colorate, — și cataloage trimit gratuit. — Cu stimă:

## LAURITZ FERENCZ

pregătitor de gulere și mangete din celuloid  
Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

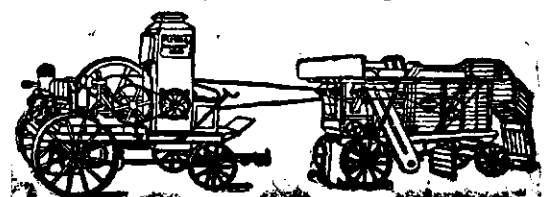
## Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,  
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

## Numai adevăratele motoare și locomobile PLEWA

au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e computată cât viața unui om. Consumpțiunea pe oră 2—3 fileri oleu necultivat, benzin sau gaz.



Catalog și preliminară gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: Dénes B. motorspecialista  
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

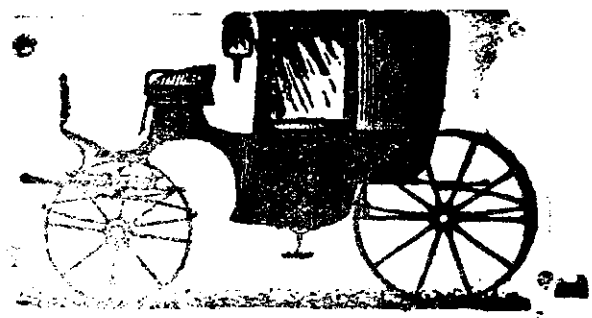


**BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.**

**SITUAȚIUNEA SUMARĂ.**

1906. 21 Ianuarie		ACTIV		1907. 13 Ianuarie 20 Ianuarie	
107930025	76805025	Reserva metalică Aur . . .	82224092	117208273	117054092
1367179	31125000	„ Trate Aur . . .	34830000	855977	937260
49514918	Argint și diverse monete . . .			62728162	59725647
24342417	Portofoliu Român și Străin . . .			31612530	31410482
11999924	*) Impr. contra ef. publice . . .	9349700		11999924	11999924
14983507	„ „ „ „ in cont curent . . .	22343482		15931524	15931524
2914292	Fonduri publice . . .			3270121	3270121
5766603	Efectele fondului de rezervă . . .			5881372	5881772
600273	„ „ „ „ amortisarea imob. și material			612381	610464
211060	Imobili . . .			36364	141070
83138292	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .			84188733	85324633
—	Cheltueli de Administrațiune . . .			373500	60000
24051181	Depozite libere . . .			12502018	15321209
25154668	„ „ & provizoriu . . .			20466234	18355605
351974339	Compturi curenti . . .			367667113	366023803
12000000	Compturi de valori . . .			12000000	12000000
21034186	<b>PASIV</b>			22697129	22697129
3105044	Capital . . .			3343012	3343012
232533960	Fond de rezervă . . .			244037100	242399530
—	Fondul amortisării imobilelor și material . . .			—	—
162857	Bilete de Bancă în circulațiune . . .			127639	199499
83138292	Bilete de Bancă în circulațiune . . .			84188733	85324633
—	Profituri și pierderi . . .			373500	60000
—	Dobânzi și beneficii diverse . . .			—	—
—	Depozite de retras . . .			367667113	366023803
—	„ „ „ & provizoriu . . .				
351974339	Compturi curinți . . .				

Scomptul 5% \*) Dobânda 5%



Nrul telef. 489.

Prima fabrică de căruță de pe câmpie  
**Ifj. Hodács János**  
SZEGED Strada Kistisza nr. 4.  
(Urmare a str. Maros)

Magazin mare permanent din diferite  
**caruță noi domnești**  
Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte  
avantajoase  
caruță folosile, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, săni ec. ect. . . . .  
Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

**Vindecarea deplină  
a boalelor secrete!**

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât adânc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestui examen poți cu siguranță afla și calea pe care ajunși la vindecarea rănilui, ceea ce fiecare o poate face

acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva și poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu neamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă sfăderea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marea de răspuns După încheierea curei, au la esce scrisorile se ard rere expresă se retrimite.  
Un astfel de leacitor și curător e Institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoința și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri  
Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc, vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodeli sîu proprii de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boala de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secesule femeiești. Pentru femele a sale de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palóc (dela 1 ore în. a. până la amiază).  
Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist  
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272



*P. J.*  
Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților nostri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz.  
**în strada Jozsef főherczeg nr. 11.**  
casa MULLER (colț cu strada Karolina).  
Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră cliență cu prețuri și mai convenabile ca până acum.  
Atragem atențiunea prea on. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă:  
**Kilényi C. és T-sa**  
»La plumbul vînat« — József főherczeg-ut nr. 11

**„Laboratoire Cosmetique Matild“**

Contra catbarelor cele mai învechite a le  
**ofticeii,**  
mai folositor e decât ori și ce altele siru-  
pul de brad Castillio. Alină tusa, în-  
cetează asudările de peste noapte, paten-  
tează apetitul bolnavului, încetează scui-  
parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor.  
40 fil. In casuri de tot grave și pilulile  
„Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Kigr. oantărea  
di Dr. Gera Attila din Volo-  
sánka, care din tubercu-  
losă s'a vindecat prin siru-  
pul de brad Castillio și de  
sirupul Hypophosphat



s'a îngrășat de 120 Kigr.

Pentru anemici,  
femei în galbi-  
nare, pe cari li  
doare foarte mult  
mijlocul spatelor,  
cărora le slăbesc pu-  
terile la un lucru  
bagatel, pe cari con-  
sevent li doare ca-  
pul slabilor, cari doresc că se îngrăse și în-  
trească, cel mai bun medicament e „SYR  
HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat  
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.  
Epistole de recunoștință în schimbul tim-  
brelor de trimetere pot da ori și cui.  
Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de  
brad Castillio al Dtale a folosit foarte ficei mele  
bolnavă de consumțiune, rog cu reîntoarcerea poștei  
încă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com.  
Gömör, Restér, u. p. Ochtina.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat  
crezământ până acum, dar de când am comandat dela  
Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în ce-  
nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-  
manda cu conștiința liniștita medicamentele D-  
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra  
pentru binele omeniei etc. Alexandru Gera,  
preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!  
Doamnelor!  
Dacă doriți o față curată, fru-  
moasă și răsădită să-ții delă-  
turi pîstrui, petele de ficat,  
so întrebăințezi  
CREMA-ALIFIA-  
SAPUNUL PUDRA  
Dacă nu folosește, prețul se retrimite!



1 coroană.  
1 cor. 60 f  
80 fileri.  
1 coroană.

**Nu mai mor porcii!**

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de  
stat) este o în-  
venție epocală  
pentru economii.  
Cine o în-  
trebuințează  
după îndrumări  
prescrise:  
porcul scapă  
și de boala  
cea mai pri-  
mejdioasă și  
că cele scrisă  
nu formează  
reclamă, mă  
îndătoresc se  
dau prețul  
pentru fiecare  
porc mort, da-  
că întrebun-  
tând acest prav,  
porcul totuși o murit. — O  
cutie 2 coroane.



Se capătă  
la farmacistul KUN ISTVÁN  
laboratoriu de medicamente cosmetice  
„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (întemeiat  
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)  
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

# Tipografia „Tribuna“

Proprietar: GEORGE NICHIN  
Arad, str. Deák Ferenc 20

Rugăm pe toți abonenții, să binevoiască a lăți <sup>zi-</sup><sub>rii</sub> „TRIBUNA“ în toate părțile, că numai așa putem lupta spre binele neamului românesc!  
Cereți „TRIBUNA“ la cafenele, la casine!!

Cereți un număr de probă!

Abonamentul se vede în fruntea ziarului!!

Băncile românești, Oficiile parohiale, advocații, comercianții, măestrii, preoții, învățătorii se nu dea banii la străini pentru tipărituri, ci se procure toate cele de lipsă la Tipografia „TRIBUNA“, unde se fac tot felul de tipărituri dela cele mai mici până la cele mai mari, fine și pe lângă prețuri moderate.

Tipărituri și opuri putem face în ori ce limbă!

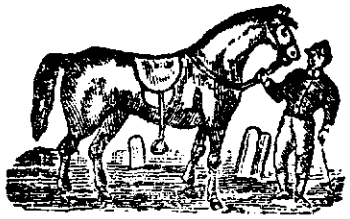
Pentru ziarul „Tribuna“ anunțurile le primește Administrația pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Să sprijinim instituțiunile românești!!



# BENEDEK IMRE curelar și șelar

SZEGED (casa Zsóter)



**Hamuri, șele,**  
 Instrumente trebuincioase  
 pentru călărit, drum și  
 vânat, frâne și bicuri,  
 procovițe pentru cai  
 fine și ieftine, glamantane  
 de călătorie, geante de

piele, portomonicie, în mare asortiment.

Prețuri ieftine! Dresări se efectuează în mod grabnic și prompt  
 La dorință cataloage ilustrate gratuite fără porto

# Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de  
 frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă  
 rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui  
**VARGA ÁRPAD**

MAKÓ

(Lădița de poștă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat  
 se trimite gratis și franco.

## Cine e bolnav!!

**Oleul-Reuma** de Băile-Ercu-  
 lane a lui **Dr. Arányi**

foarte renumit, ce n'ar trebui să lipsească din nici o casă necondiționat și  
 cu siguranță vindecă

**! reuma, cursoarea și podagra. !**

E recomandabilă la durere de mână, spate, pept, șele, lovitură, silă, scrân-  
 titură, durere de urechi, tunit de urechi, durere de cap și dinți. Provăzut  
 cu îndrumare pentru întrebuintare punctuală. — Prețul unei sticle 2 coroane.  
 Sticla de probă 1 coroană. Să fim de băgători de samă la numele lui  
 Dr. Arányi! Ori ce altele sunt falsificări tendențioasă. — Se poate că-  
 păta numai la pregătitorul:

**Farmacia BALLA SÁNDOR, Hódmezővásárhely, Fő-tér.**

**La comanda prin poștă** pentru-espeditie și ladă se comută  
 40 fl. La comandă mai mare de  
 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuieli  
 în caz de trimitere înainte a sumei.

## Firele de păr cărunt

și redobândesc adevărata culoare dacă în trei zile întrebuintăm

**RESTORER-ul de păr** a lui **BALLA**

Garantez pentru nevinovăția și efectul ce-l are.  
 Prețul unei sticle 2 cor., sticlă de probă  
 cor. Să ne ferim de imitațiuni. Se poate  
 căpăta la pregătitorul: Balla Sándor, far-  
 macist în Hódmező-Vásárhely.

# Dame!

## Frumusețã vecinicã!

putem dobândi, dacă întrebuintăm **Crema de viorea (Ibojka)** a lui Balla. Dintre-toate mijloacele cosmetice de până acum acesta e unicul cel mai remarcabil, renu-  
 mit și premiat. **Redã frumusețã nimitoare, piele curată, albã strălucitoare.** Ori-ce infectațiune a pielii, pistrui, bube, pete de ficat etc. dispare. Probați  
 și vă veți convinge. — Un borcan de **Crema de viorea** a lui Balla unsuroasă pentru întrebuintare sara 1 cor. un borcan de **Crema de viorea** de a lui Balla  
 uscatã, pentru întrebuintarea ziua 1 cor. O sticlã mare de apă pentru față 1 cor. Pudrã în culoare albã, rozã și galbenã, preț 1 cor., o bucatã de săpun 60 fl.  
**Sã ne ferim de imitațiuni, adevãrat e numai a farmacistului BALLA, și se poate căpãta numai dela inventatorului Balla Sándor, farmacist Hódmező-Vásárhely.**

# Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci  
 se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci  
 le stă respirația, cari suferă de bătăre de inimă, abea putând suferi  
 căldura, pentru aceia adevărata mântuire vine dela **praful Astma**  
 pregătit de **dr. Némethy** La comandă se recere și etatea  
 Un borcan 5 cor La boale învechite, borcan dublu 9 cor

Se poate căpăta numai în farmacia — **BALLA SÁNDOR, Hódmezővásárhely.**

# D-șoare!

## Cine e bolnav!

La moment alină și necondiționat vindecă tusă, respirație grea și durere de cap

## SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT

A FARMACISTULUI BALLA

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect.  
 La moment împedecã tusã convulsivã, tusã măgărească, durere de piept, greaua  
 respirație, astmã, trocnã, ferbinteală și regușală.

**SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT** a lui BALLA descris mai sus se aduce  
 în circulație în două forme.

Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 linguri.  
 La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane.

Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4—5 lingurițe. Prețul 1-20 cor.  
 Îndrumări de trebuințare alăturăm.

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

**Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.**

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru espeditie și ladă se comandă 40 fl. La com-  
 andă mai mare de 6 cor. pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de chel-  
 tuială în caz de trimitere înainte a sumei.



„Oraviciana“ institut de credit și economii societate pe acții în Oravița.

## CONVOGARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »ORAVICIANA« societate pe acții în Oravița, sunt prin aceasta convocați la a

# XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține Joi, în 14 Martie a. ct. la 10 oare a. m. în localul institutului, cu următoarea

### Ordine de zi:

1. Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul anual al inspecțiunii.
4. Stabilirea bilanțului, împărțirea venitului curat, și votarea absolutului.
5. Eventuale propuneri.

Oravița, la 19 Februarie 1907.

Direcțiunea.

### Contul Bilanțului.

Active.		Contul Bilanțului.		Pasive.	
Cassa în număr	58994 46	Capital de acții	550000		
Cassa de păstrare poștală	4152 27	Fond de rezervă	230382 30		
Escompt de cambii	1513479 07	Fond de rezervă disponibil	12034 —		
Escompt de cambii cu acoperire hipotecară	1615588 95	Fond pentru diferențe de curs	3429 39	245845 69	
Imprumuturi hipotecare	33753 19	Fond cultural și de binefaceri*)		8349 27	
Credite personale	129235 —	Fond de penziune (proprietatea acționarilor)		15066 72	
Efecte	33054 99	Depuneri		1777195 91	
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	48000 —	Reescompt		613069 68	
Realități	47451 26	Imprumuturi hipotecare cedate		165179 86	
Diverse debitori și interese restante		Interese anticipate pro 1907		28067 85	
Mobiliar	2848 88	Dare după interese depuneri		4072 89	
După amortizare de 10%	284 88	Dividenda neridicată		1504 —	
		Diverzi creditori		2518 84	
		Profit curat		75402 48	
	3486273 19				3486273 19

\*) din care cor. 6764/04 cu mențiune specială.

### Contul Profit și Pierdere.

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
Interese depuneri	80553 39	Interese escompt.	105767 16		
Interese reescompt	38313 74	Interese hipotecare	124410 80		
Salare	18137 40	Interese credite personale	1598 81		
Relut de cortel	1440 —	Interese efecte	4707 11		
Chirie	500 —	Venite dela realități	499 98		
Spese de birou, porto postal, competențe de timbre, prenumerațiuni și diverse spese	8747 29	Diverse venit.	7981 63		
Contribuție directă, comunală, etc.	13389 89				
10% dare după interese depuneri	8055 34				
Amortizare de mobiliar	284 88				
Abscrieri	141 08				
Profit curat	75402 48				
	244965 49				244965 49

Ilie Trălla, director.

Oravița, 31 Decembrie 1906.

Ioan Perian, șef contabil.

### DIRECȚIUNEA:

Al. P. Popoviciu, V. Poruțiu, I. Petroviciu, Dr. P. Cornean, Dr. I. Nedelcu, Dr. I. Mangiucu,  
Dr. M. Grosșian, Dr. A. Novac, T. Stanca, V. Lăza.

Conturile prezente confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat esacte.

### INȘPECȚIUNEA:

I. E. Țiereanu, președinte. C. Strâmbel, G. Dragoescu, G. Jianu, I. Botoș, N. Beloane, I. Roșiu.